

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, csütörtök, június 16

Tizenegyedik évfolyam.

AZ ELLENZÉKESKEDÉS.

(T.) Mikor a szélbalról, vagy habarokról szól az írás, hát ne értse magát megsejtve az, kit nem ismerek, s kire nem gondolhatok, mikor irok; ki nyilvánosan nem szerepel és sem szavai, sem cselekedetei nem hivatják fel írórt arra, hogy ellenfok felszólaljon. És így van ezzel az egész képviselőház. Mikor egyik pártbeli képviselő vagy újságíró a másik pártot vagy párt embereit bántja, soha nem gondol az a vidéki polgárokra, hanem mindig azokra, kik azt a pártot alkotják, fentartják, vezetik vagy bolondítják. Szünjék meg a szélbali sajtó és szélbali országgyűlési csoport ma? — hát a szélsőbál az egész országban megszünt lenni mint tényező párt; és így vagyunk minden feladatunk egy tüzet azonképen akarni eloltani, hogy szikráknak essünk neki? Mi a közönségnek irunk, de nem a közönségre célozunk; mi nem a közönség ellen harcolunk, hanem oda törekszünk, hogy velünk harcoljon a közönségnek minél nagyobb része. Szükségesnek tartottuk pedig ezeket kijelenteni azért, mert néha a sajtóban, vagy a párt irányadó körében oly kifejezések vagy dolgok merülnek fel, hogy az ember bizony meg haragszik érte és oda írt: — hát ne fájjon az annak, kérjük szépen, kiről még azt sem tudjuk, hogy a világon van e.

Ámde mikor azt mondjuk, hogy ma az ellenzék Magyarországon nem szive szerinti, hanem mesterségesen csinált ellenzék: hát akkor meg már egészen a közönséget értjük. A közönség hagyta magát például oda tereltetni és oda vezettetni, a hol az országgyűlési ellenzék és az ellenzéki sajtó áll, mely utóbbi az ő princípálisainak nevében karon fogja a közönséget és vezeti oda, a hol az ő számukra találnak, persze: levegőt és szőhalmazt.

Igaz az, hogy az ellenzékieskedés könnyebb is és az emberi természetben fekvőleg népszerűbb is levén, az ellenzéki lapok jobban a közönség szája íze szerint beszélnek; de hogy a közönség azért nem saját meggyőződésének és saját érzelmeinek adott kifejezést, mikor az ellenzéki lapok handabandáit utánozva, hogy nem saját gyűlöletét hangoztatja, mikor az ellenzéki lapok által széthintett gyűlöletet hangoztatja; hogy nem a benső elkeseredés szólt belőle a kormány iránt, arra nézve elég bizonyíték az, hogy nem hogy gyűlölet és ellenszenv, sőt ellenkezés: a legűszintűbb szeretet, a legnagyobb rokonszenv és ragaszkodás nyilvánul minden oldalról a fejedelem iránt, mely adandó alkalmakkor a legnagyobb lelkesedésbe tör ki? — Miért van ez?

Mert a fejedelem alkotmányos? Mert a fejedelem nem avatkozik semmibe? Mert Tisza csinál minden rosszat? Na de hiszen a szélbali sajtó épen azt állítja, hogy Tisza azért kártékony a hazára nézve leginkább, „mert alázatos szolgálja Bécsnek! mert talpnyaló, mert a haza érdekeit Bécs érdekeiért áldozza föl” stb. És vajjon, ha kényszerítetné, ki más kényszeríthetné erre Tiszát, mint a fejedelem? És a fejedelem mégis népszerű, a fejedelem mégis alkotmányos és dicső fejedelem! Az a fejedelem, ki arra kényszeríti kormányát, hogy mindent a haza ellen cselekedjék, mert a mely kormány ezt nem tenné, az nem jönne ki vele, nagyon természetesen; azért volt oly szolgalelkű még eddig minden kormány, mert a szélbál legalább még eddig minden kormányra ezt mondta?

Na hát kérem, itt és ebben a tényben rejlik azon állításomnak valósága, hogy az egész mai ellenségeskedés csinált és mesterséges, hogy a közönség tisztán sajtó által van oda ingerelve, hogy a kormányra haragudjék, s hogy ezen mesterségesen szított ellenszenv sem más, mint az ellenzéki pártvezérek érdekeiben, önző érdekeiben működő eszköz.

Mert hát hogy lehetne másképen összeegyeztetni a fejedelem népszerűségét

azzal, hogy Tisza azért hazaáruló, mert a nemzet érdekeit Bécsnek árulja el? — Es ki mást ért az ellenzék Bécs alatt, mint az uralkodóházat? Hogy lehessen most már egy fejedelem derék fejedelem, ki saját maga és családja által a kormányra hazaellenes nyomást gyakorol? Tessék nekem erre válaszolni! Különböző megfélelelek én rá mindjárt:

Hogy? — Hát úgy, hogy az ellenzék, mert a király kegyeit meg akarja nyerni, hát bókolt neki! Hajtogatja magát előtte. Rettenő kucsomás és kalpagosan elmegy a fejedelmi asztalhoz konczot rágni. Nagy éjltet kiált és „habtak”-ot! Mert jól tudja, hogy a király bizalma nélkül nem lehet a „busos fázékhoz” hozzá jutni: hát mosolyog alázatosan, hogy ő nagyon loyális alattvaló, csupa hűség, csupa odaadás, csupa merő engedelmesség! Csak kegyeskedjék megpróbálni ő felségének, hát ő lesz még az igazi!...

Es mert a közönség ezt a nagy hajlongást látja a király képe előtt: hát ezért cselekszi aztán ő maga is. De nem cselekedné bezzeg, ha csakugyan meg volna róla győződve, ha csakugyan érezné és az ellenzék állítása szerint csakugyan oly irtóztatónak tartaná azt a kormányzást, melyet Tisza Kálmán a fejedelmi pressio következtében a haza ellen elkövet. Beszélhetne akkor az ellenzék hűségéről és verhetné mellét: dejszen nem látott még a történelem olyan királyt, kit az ő állításukért nemzet szeretett volna.

Állítjuk, hogy a közönség nem szive szerint, nem meggyőződéséből ellenzéki; hanem ellenzéki divatból, ellenzéki szokásból, ellenzéki, hogy panaszkodni tudjon, ellenzéki, hogy a társadalom hibáit, tehát saját hibáit valakire tolhassa: és olvassa az ellenzéki lapokat, mert ezek az ő gyengeségének hizelegnek, kezére játszanak, énekelteik és ez alatt kiakarják venni a sajtót a szájából.

Igy történik aztán, hogy mikor így választásra kerül a sor, hát akkor gondolkodik és így szól a legtöbb: „Igaz ugyan, hogy nagy a teher, de hát az ország rendezése roppant kiadásokat igényel; igaz, hogy sok nem jól van még, de hát kicsinálna jobban” A habarék? Az jól megcsinálta a 66 millió deficitet. Vagy a szélbál? Ettől a fekete gondolatól aztán úgy megijed, hogy annál sebbelben megy a kormánypártjára szavazni!

„Hic niger est, hunc tu, Romane, caveto”. Ki kell kerülnöd a veszedelmes embereket! — mondja magában. — A szélbali nagyralátók pedig, kik a király előtt hajlonganak, kik Kosuth előtt hajlonganak, csak a kormány szeretné elnépszerűsíteni, mert annak helyére vágnak.

Fiuméra vonatkozólag a római „Fanfulla” azt írta, hogy Fiumo „aszép Helena”, melynek birtokát Magyarországnak és Horvátországnak verseng, amde Fiume törvényhatósága tiltakozik a Magyarországhoz való csatlakozás ellen. Erre a fümei „Bilancia” azt jegyzi meg, hogy ez a szép Helena 1868-ban örömmel menekült Horvátországnak nagyon is szenvedélyes ülegetejei elől Magyarországhoz, melylyel ideiglen, de közvetlenül egyesült és hogy a törvényhatóságnak, a város lakosságának minden törekvése oda irányul, hogy minél előbb végleg egyesüljön Magyarországgal, s ha valami tiltakozás fele történt volna, ez csak borvát részről jöhetett, mely ország nem nyughatik meg azon, hogy „oly annyira szeretett leánya kebléről leszakadt”.

Ugyancsak, a „Bilancia” arról értesül, hogy a Fiume megyei borvát urak f. hó 18-án épen Fiumében akarnak közgyűlést tartani, mely a végleges csatlakozás ellen nyilatkozzék.

KÉPVISELŐVÁLASZTÁSI MOZGALMAK.

Választási hatánapok iránt a következő megállapodások jegyezhetők föl: Június 24. Bácsmege, Budapest, Kolozsmege, Kolozsvár, Komárom, Pécs. Június 25. Kis-Küküllő és Ungmege. Június 26. Pestmege.

Június 27. Szebenmege, Szeged. Egyestől Beszterce-Naszódmege.

Június 28. Arad városa, Baranyamege. Június 29. Alsó-Fehérmege, Hunyadmege, Kecskemét, Nagykikinda.

Június 30. Gyula Fejérvár. A tápéi kerület választói Dorozsmán párt-színezet nélküli értekezletben Novák Gusztáv elen Csejty Antal szolgabírótt léptették fel képviselőjelöltté.

*

Torda, 1880. június 13.*

Torda-Aranyosmege tordai választókerület szabadelvű pártja tegnap, e hó 12-én, a maga méltóságának megfelelőleg, a mult országgyűlésen volt országgyűlési képviselőjét, jövőre képviselőjelöltjét volt szerencsés teljes nagygyűlésben fogadhatni; mely alkalommal volt képviselőnk Tisza László beszámoló beszédét s mint újabban is képviselőjelöltünk, egyszersmind programbeszédét is tartotta meg.

Semmi külső csillogó fény, de komoly méltóság jelezte az egész gyűlés folyamatát. Nincs is arra szüksége az itteni szabadelvű pártnak, hogy innen-onnan összedetett, s csak látszólagosan csinált lelkesültséget mutató sallangos banderimokkal hintsen port a világ szemébe, ép azért a körünkbe érkezett képviselő és jelölt ünneplés fogadtatása is mellőzve lett, s csak a „Casino” épületére kitűzött nemzeti lobogó jelezte azt, hogy annak nagy termében fog a gyűlés megtartani.

Jöllehet délutáni 4 órára volt a szabadelvű párti gyűlés összehívva, már délután 3 órakor a választókerület tordai és vidéki választóinak tekintélyes száma foglalta el a piac és Casino előtti tért, s fél négy órára a Casino nagyterme zsúfolásig megtelt oly választó polgárokkal, kiket bármily képviselőjelölt büszkén mondhat a maga választóinak. A megjelentek száma 400—500-ra tehető.

A szabadelvű párt közszertetben álló elnöke gróf Bethlen-Géza a gyűlést megnyitván, egy 6 tagból álló küldöttséget kért fel volt képviselőnk és képviselőjelöltünk meghívására, ki, midőn a küldöttséget vezető Szigethy Sándor polgármester és társai kíséretében megjelent, zajos ovációkkal lett fogadva. Az eljenzések lecsillapulta után képviselőnk és képviselőjelöltünk hoz a szabadelvűpárt egyik rendithetetlen tagja a közbeállításnak örvendő helybeli unitárius lelkész Albert János által a következő szép és mélyen átértett beszéddel lett fogadva:

Méltóságos ur, igen tisztelt képviselőnk!

Az a riadó, „éljen”, melylyel itt méltóságod beléptekor fogadtattott, záloga annak, hogy vannak még számosan, kik méltóságod személyéhez ragaszkodnak, s örvendve, hogy körünkbe szerencsénk van, a köszöntés ama régies: „Isten hozta! Legyen szabad tehát ismételnem: Isten hozta!”

Mi méltóságodat, e megye többszöri követét, ezeltől 3 évvel is e választókerületben azért választottunk meg követünknek, mert ismertük és biztunk tántorithatlan hazafiságában, s mert tudtuk elveit, s biztunk hűségében, melylyel azok iránt viseltetik, s végre mert ismertük tőnyeit és törekvéseit, melyekkel mind csak a haza előhaladásának szolgált.

Mi méltóságod választói és illetőleg megbízói: úgy voltak akkor s úgy vagyunk meggyőződve ma is, hogy legdrágább birtokunk a haza, legfellebbebb kincstünk a jog, a törvény, a szabadság, legnagyobb, sőt legszentebb örökségünk Magyarországnak. Ezeket biztunk mi követünknek.

Mi úgy voltunk akkor is, s úgy vagyunk meggyőződve ma is — noha legkevésbé sem kértelünk egyik pártnak is hazafiságában, — hogy mi a haza bölcső Deák Ferencz által kijelölt uton — melyet a jelenlegi szabadelvű vagy kormánypárt is elfogadott — haladunk léptenkit, de biztosabban, előre, és mindig csak előre törekedvén. Mi ábrándot, melyről a költő mondja: „kancsalul festett egékbenéz”, nem követünk. Mi bolygó tűz után nem futunk, mert ki tudná megmondani, hogy annak csillama hová vezetne? Ugy is szenvedtünk és bűnhödtünk mi eleget! Mi azt óhajtunk és azt akarjuk, hogy Magyarországnak földén minden nép és nemzet fia legyenek szabadok és boldogok! És mi hazánk ellen nem kívánunk annyira vétkezni, hogy mintegy megbüntetett Plegias szüntelenül felt a sziklától, hogy az rászakad és azt megöli: mi attól félünk, nekünk attól kellj megmunkánk, hogy hazánk romjai minket el fognak temetni!!

*) Lapunk tegnapi számából tárgyhalmaz miatt maradt ki.

Jövő számunk a közbeeső ünnep miatt szombaton jelenik meg.

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Helyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelir Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan) der Wolkzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau, Budapest: Haasenstein, és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapeston Servatorit 3. sz.

Ügyféltitkár

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Igen tisztelt képviselőnk! bocsánatot kérek hogy ennyire mentem. Hisz programmot mondani nem az én feladatom, sőt inkább azért van itt szerencsénk önöz, hogy vegye át tőlem a szót. Célom és feladatam csak ennyi: Isten hozta! Éljen sokáig! szolgálja híven ezután is hazánkat, s lássa hazánkat nagyoknak és boldognak! Éljen!! —

Ez elhangzott beszéd után volt képviselőnk és jelöltünk a komoly meggyőződés és kiérde mlt hazafiaságtól áthatott meleg hangon egy kerethen foglalva adta elő beszámoló és program beszédét.

(A nagyhatású beszéd lapunk tegnapi és mai számában olvasható.) Az elhangzó „éljenek” után pártelnök gróf Bethlen Géza a hazafi lelkesültség hev teljes hangján képviselőjelöltünk 48-ki s azutáni szereplésére, hivatkozva azon tényekre, melyeket a mostani függetlenségért ábrándozók nagy része még meg sem ért — ajánlotta képviselő jelöltünket a választó közönség figyelmébe.

A komoly méltósággal — úgy mint összegyűlt — szétoszott közönség tekintélyes száma teljesen bizonyossá tehet minket arról, miszerint Tisza László nagy többséggel megválasztásához — mellőzve minden ellenzéki frázist — kétség sem férhet.

Rendezhet eddig a közjogi alapot támogató, s most hirtelen az ellen forduló Ferenczi Miklóst jelölő függetlenségi párt, összes mondv csinált vándorló nagy emberei mutogatásával — bármily hevonulásokat, s nem választó közönség s éretlen korba levő ifjak segélyével lapjának hasábjain zajosnak feltüntetett óváciákat, azért bizonyára nyugodt lehet, miszerint az egészről semmi egyéb nem lesz, mint volt a kezdet: sok zaj semmiért, s remények a költő szavaival élve: „Eloszlik mint a buborék, marad mint volt a puszta lég.” O.

Deboka, 1881. jun. 13.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Tegnap volt a nagy-iklodi választókerület szabadelvűpárti választóinak képviselőjelölő értekezlete Nagy-Iklódon. A választók szép számmal egybegyűlvén, mintegy tíz koosvalt indult a választók egy része az őz báró Bánffy Dániel ő excellenciája elébe, kit a Sátor vendéglőnél, a választókerület szélén akart fogadni, de kit az utban a kis-jenőfi fogadónál szembe talált. Itt a választók nevében Török József kat. becsülőbiztos üdvözölte ő excellenciáját, mire ő köszönetet mondván a szíves fogadtatásért, hangsúlyozta azt, hogy több mint 30 évi közpályán mindég e megye, illetőleg e választókerületet, mely a volt Dobokamegyéből van alakítva, szolgált, s örömeire szolgál, hogy azon választók bizalmával találkozik, kik a multban vele együtt szolgálták a közügyet.

Innen a fogadó küldöttség bekisérve az őz bárót N.-Iklódra, az értekezlet megnyílt, legelőbb is báró Bánffy László volt képviselőnk mondta el beszámoló és bucsubeszédét, mit a választók megjelénaztek, utána következett báró Bánffy Dániel ő exciája programbeszéde, mely nemcsak a szabadelvű választókat, de jelen volt néhány ellenzékit is megnyugtatta, erősen hangsúlyozván ő exelenciája azt, hogy ámbár ő a szabadelvű párt hívének vallja magát, nem teheti, hogy a jelenlegi kormányt minden intézkedésében vakon kövesse, s különösen a költekezések tekintetében óhajtaná a nép nyomasztó terhein segíteni.

Ezután az értekezletet egy 60 terítéki ebéd követte, melyen nem hiányoztak a hazafias pohárköszöntések.

Itt a báró Bánffy Dániel ő excellenciája megválasztása több mint bizonyos, és így itt ezen választókerületben az ellenzék is kénytelen az adott körülményekkel kibékülni, no de az őz báró programbeszéde olyan, melylyel megelégedhetik minden igaz honfi. Adjön isten sok választókerületnek ily érdemekben megőszült hazafias követjelöltet.

Választó.

Bethlen, 1881. június 12.

Mára volt hirdete a kijelölő pártértekezlet és erre sokan jöttek be a választókerületből. — A gyűlést Jéky Lajos, mint a vőreghajtó bizottság elnöke, nyitotta meg, előadván az egybehívás célját, mire br. Bornemisza Károly emelkedett föl és kifejezte, hogy a kerület választói a szabadelvű pártához tartozván, ezen elveket valló képviselőt kell választanunk.

És tekintettel arra, hogy a mult országgyűlésen gróf Bethlen András volt a képviselőnk, ki híven és mindnyájunk megelégedésére

pártolta kormányunkat és juttatta érvényre nézetünket, ajánlja a nemes grófot újból is képviselőnek.

Ez eljenzéssel fogadott beszéd után egy küldöttség választatik, mely elment a grófot az ülése meghívni. Nem sokára a terembe lépett gróf Bethlen András és üdvözölvén az egybegyűlt választópolgárokat, jelzi, hogy kötelességszerűleg kíván beszámolóbeszédet ez alkalommal tartani, s minthogy a megistizelő kijelölést hajlandó elfogadni, ki akarja fejteni a jövőben követendő programját. Mielőtt azonban ezt tenné, minthogy előtte megbízóinak óhaja irányadó, — felkéri választóit, sziveskedjenek nyilatkozni, ha talán egyik vagy másik tekintetből felvilágosítást kívánnak.

Erre feláll Fejérváry Károly, kerületünk egyik legnépszerűbb nagybirtokosa és megemlékezik a maga és nagy számu barátai s elvtársai nevében gróf Bethlen Andrásnak törvényhatósági legközelebbi közgyűlésein tanúsított magatartásáról és azon erős támadásokról, miket a kormány képviselője báró Bánffy Dezső főispán személye ellen több ízben intézett, melyek által oly szinben tűnt fel, mintha elzárja volna a megyének az ellenzék felé hajló elemet maga köré csoportosítani. Azonban pártunk a szabadelvű párt levén, nem áll érdekében ellenzékot ébresztani. Felkéri tehát a grófot, hogy a párt szepölten jellegének megővése tekintetéből is sziveskedjék nyilatkozni, vajjon teljesen a szabadelvű pártához tartozik-e és késze csatlakozni azon megállapodáshoz, melyet ő és nagy számu választópolgárokból álló barátai hoztak és annak idején a nyilvánosság előtt is kifejeztek, mert ők ehékepeést fogának a legközelebbi választás alkalmával eljárni.

Gróf Bethlen András: elmondván előbb képviselőjelölti programját, áttér a Fejérváry Károly felhívására s készséggel jelenti ki, hogy személyesen senkit, annyiaval kevésbé br. Bánffy Dezső főispánt kívánta megtámadni s ezt a jövőben sem szándékozik tenni. Akkor, midőn ő belügyek körén belől egyes konkrét esetben fűszólt, nem volt célja az ellenzék felé hajló elemmel solidaritásra lépni; de annak támogatását onnan magyarázza, mert a békétlenkedők rögtön ahoz szoktak közeledni, ki a hatalommal szemben látszik állást foglalni. Határozottan ki nyilatkoztatja, hogy feltétlen hiva e kormány-pártnak, az fog maradni a jövőben s annak érdekeit igyekezend munkálni úgy a parlamentben, valamint a megyei és községi közeletben is.

Fejérváry Károly ezután kijelenti, hogy az adott nyilatkozat a jelenlevőket meggyőzte, miképen gróf Bethlen András is az általa fentebb jelzett álláspontot foglalta el: lelkes eljenzések között egyedüli országgyűlési képviselővé gróf Bethlen András jelöltetett.

Ezen gyűlést egy diszebb követé, melyen az első poharat gr. Bethlen András a felségre s királyi családjára emelte, később a megyei tisztikarra üritett poharat, kiemelvén, hogy az mindenen megfelel kötelességének. S ezután következett a toasztok hosszu sora.

r. l.

Udvarhelymege, 1881. június 15.

(Lánczi Gyula utazása körös-körül, kereszttul-kasul és a baróthi országos baromvásár.)

Ott kezdjük e cikkelt, hol czime végződik, a baróthi országos sokadalmon, alias baromvásáron. Ha valaha illott az országos jelszó az itteni vásárookra, úgy a jelen időben csakugyan illik az. Nem volt alkalmam bepillantani a vásári jegyzőkönyv statisztikai kimutatásaiba, mert féltem is kisse, hogy az nekem nem engedtetné meg. Ott üldögéltem szállásomon a nagy vendéglő éttermének egyik szögletében.

Ott is rekedtem a szögletben, mert egy pillanatra kormányi értelmes (?) és hirdott választókkal telt meg a terem. Ezeket követte Benkö Sándor kisbaczoni mester vezérlete alatt néhány kisbaczoni választó, s aztán mi a „semleges hallgatóság, itt és ott csendesen huzva meg magunkat a teremben.

„Kezdhettük?” — kérdé Lánczi ur. — „Igen” — volt a Kalabér uram bölcs válasza. A kik oda kűnn vannak a barompiaczon, úgy is nem értenek semmibez, s ha ide jönnek sem használnánk velök semmit, halljuk a képviselőjelölt urat!

Csakugyan megkezdődött a komédia egyetlen egy bohóczával. — Nem mertem saját tettekre menni — mondá Lánczi ur — ide hivtak, hogy Erdővidék ezen kicsin Belgiumában hallgassatok meg engemet.

„Nem is úgy cseng itt a pohár, mint hermányban. Ti faedényekkel dolgoztok, én itt üveg munkával foglalkoztatlak.”

„Számotokra kész vagyok meghozni honfini áldozatunk legnemesebbikét a kortes pénzt. Szegény tanulóik fillérei ezek, de felszaporodtak; aztán tudjátok, az én nemzetiségemnek dicső erénye a pénzszerzés. Én még ennél is tovább megyek; én a népnek is akarok áldozni ebből, s különösen nektek, szeretett kedves székely testvéreim! (Kalabértól pusztit kap szájba.)

Ezekért egyebet nem kívánok, isten látja lelkeket s esküvel is bizonyíthatnám, csak azt . . . azt . . . szegyenlem is kimondani: Válasszatok meg országos képviselőnek. . . . Dörögdelmes éljenek, melyből a Benkő Sándor éljenek csak akkor volt nagyobb, mikor tünne másodnapján Dániel Gábor jelöltetése alkalmával akkora éljenek, hogy a szentpáli harangozóknak füle dobja megrepedt. Ajánljuk a jó hangú mestert, egy a nagyobb ekklesiák, mint a méltóságos püspökök figyelmébe.

„Politikai litvallásom — folytatá L. ur — sem több, sem kevesebb, mint az Ugron Gáboré. Őt jól ismeritek. Áldott jó ember. Soha sebben szidni a kormányt nem tudám, mint ő. Célom pedig nekem is az lévén, nem akarom fényes hírnevét homályosítani. Ő ugy sem állja meg, hogy ne beszélgessem még veletek akkor még rólam is dicsőítőleg fog szólni s ezt okvetetlen hídjétek meg neki.”

Itt mondanom sem kell az általános éljenést, arról meg épen mit sem akarok tudni, hogy a megjelent tisztelt választók bort ittak-e, vagy pálinkát.

Elég, hogy Lánczi ur átjött a Homoród mentőre, hogy itt községenként szerencsét próbáljon, hanem ezen homoróvidékiek nem oly könnyen hívők, mint a hermányiak, s Szentpálon akadt egy vastag nyakú unitárius pap, a ki a Lánczi ur programbeszédét szóról-szóra meg ezafólván, ajánlotta, hogy a tanár az egyetem való előadások mellett vacatióknak jöjjen hozzánk politikai abécézt tanulni, s különösen tarsa meg azt az igazi székely közmondást, „bogar után ne induljon,” nem jó helyre vezet. Lánczi ur a vett jó tanácsot vitte, de még a legközelebbi faluba letette volna, de mindaddig rajta maradt, míg Ugron Gábor az udverhelyi szappannal le nem kefélté róla.

Nincs oly sok tere e lapoknak, hogy a tisztelt székely jelölt ur egész utját ismertethessék. Pedig bizony sok embernek szerencsének vele időtöltést. Ha még meglátogat „a választás napja előtt; viselt dolgairól lesz alkalommal szólni. Én azonban hiszem, hogy vándor pályafutását itt e választó körletbe bevégezte s megköszöni Ugron Gábor barátjának, hogy neki azt a csekély 6000 forintot megengedte elköltetni. —

E sorok beírásával még csak annyit vagyunk bátrak megjegyezni, hogy Ugron Ákos a kézdí-vásárhelyi utjában a Homoród mellett incognitó ment keresztül, s ezért nem fogadhatunk ünnepélyesen. Azt mondják, Erdővidéken sem állapodott meg, azoknak roppant bánatára. A. B.

Erdővidék, 1881. jun. 14.
(Időjárás, gazdasági kilátások. Képválasztási mozgalmak. Rosz ut.)

Alig látunk egy-egy napsugárt; annál több eső hull, hogy termési reményeinket megsemmisítse. Az Ott vize többször kiáradt s dús természet indult réteink fölve leiszapolta, s mellette fekvő szántóföldeinket mindent semmivé tett. E mellett oly hideg idők járnak, hogy töröküzünk megkezdettek sárgulni, kapálásunkat csak részben végeztük el. Őszvetéseink is sok helyt

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYÚJTÓ.
MISS CUMMINS REGÉNYE.
MÁSODIK RÉSZ.
Negyedik fejezet.
A KOSÁR.
(Folytatás.)

De még is benső mély szánalmat érzett iránta, s mind attól félt, hogy nem fog elég lelki erővel bírni arra, hogy ezután modorában, mr. Bruceval szemben, kellő erélyt s női büszkeséget tudjon kifejteni és hogy Isabella gunyjának s nagynénje megvetésének teszi ki magát az által, hogy arca s modora elfogja árulni a megalázó tapasztalatot, melyen átmént.

— Szerencsére az előbb említett megpróbáltatástól meg lett kímélve, mivel Bruce ur távol tartotta magát a háztól, s néhány nap múlva a nyár hátralevő részére eltávozott otthonról, s mivel e körülmény hirtelen elutazása indoka felől, mind saját családját, mind Grahamékat tudatlanságban hagyta, Kitty külső megpróbáltatása abban állt, hogy ki volt téve az Isabella s nagynénje örökös kérdésöküddésének, hogy mi része van neki e hirteleni és váratlan eseményben. Ha kosarat adott-e neki? meghasonlott-e vele s mi okon?

a sok eső miatt lélások lesznek, s félő, hogy az idő hirteleni feltöltészlása esetén fagy is érhet. Valami nagy remények tehát nem keesegietnek ez évi termésben. Itt-ott jégcső is hullott, még eddig azonban nagyobb károkat nem tett. Bár csak tudósításom alaptalan félelemnek maradna.

Ezen eső, munkátlan időben igazított állapotban tartja közönségünket a követválasztási mozgalom, melynek napirendje csak a választással fog elmúlni. Sajnos, hogy a baloldali ámitás kortesfogásai csak a nép demoralisatiójára vezetnek, s míg a fennálló törvények iránt tiszteletet, engedelmiséget tereimnek, addig az egymás közötti gyűlöletet folyton élesztik és szaporítják. Volna pedig elég nemes foggyver e küzdelemre, ugy, hogy sárral dobálás nélkül is könnyen végezhetnénk. No de, ha igazság lett kenyerre a tisztelt baloldalnak, csak nem lehet behunytt szemmel nézni másnak sem erőszakos eljárásait — sokszor aljas — munkáját.

Az a jaiti járásban. Háromszék megye e székely választókerületében, ez idők szerint három követjelölt van. Bartha János, Kovács Gábor kormánypártiak, Ince József szélsőbaloldaliak. — Bartha János beszámoló beszédét e hó 12-én tartotta N. Ajtán, nagyszámú hallgatóság előtt. Nem késett a baloldali brutalitás itt is egy kis skandalumot rendezni, s belé kiabálni a beszámoló beszédbe.

Bartha János újabb jelöltetett s nem követjük a baloldal ismeretes tudósításait, melyekben ez áll: megválasztatása jelöltünknek bizonyosnál több, de hisszük, hogy a háromszéki nép, melynek javáért annyit tett országos kormányunk, nem engedi magát ámitás által félrevezettetni.

A kormánypárt két jelöltje közül az egyik visszalépése mindenesetre óhajtható lenne. A név szereplése ez időben nem igen fizeti ki magát.

A mi társadalmi életünket illeti, a követválasztási mozgalmak miatt valósággal háttérbe szorult.

Nem hagyhatom említés nélkül a Baróth között felmenő közlekedési utat, melynél az országban rosszabbat csak ott lehet képzelni, hol emberi kéz utat nem csinált. Ok ennek a rossz kavic, jobban mondva az uti félrevezése. Az alap-ut nagy követet nyomja a kerék, mert a füvenből eső időben sár, száraz időben por lesz. Udvarhely megye e tekintetben jó példának jár el. Ajánljuk e példa követését a háromszéki építészeti hivatal figyelmébe, azon hozzáadással, hogy annyi erővel hozhatunk jó anyagot is, a mennyivel rosszabbat hordunk. r. l.

Szeben megye nagydísznódi körletében a szász nemzeti párt Steinacker Edmundot, a kereszténységi körletben pedig Gull József segésvári polgármestert kiáltotta ki jelöltté.

A b. csabai szabadalvú párt — vasárnap délután tartá alakuló közgyűlését, s ismét dr. Szeberényi Gusztáv kir. tanácsost, Csaba eddigi képviselőjét kiáltotta ki. Erre Dr. Szeberényi a gyűlésen megjelent, s a jelen voltak viharos éljenzések közt elfogadta a jelöltséget. Szeberényi egyhangulag fog megválasztatni.

Szilágy megyéből jelentik, hogy ott a kormánypárt minden körletben diadalmasodni fog. A diosádkörletben Fodor Elek (ellenjelöltje Bölönyi József), Szilágy-Somlyóban a jelölt Teleszky István (ellenjelöltje Bartha Miklós), a tásnádkörletben Karolyi Sándor gr. (ellenjelöltje Szongoth Jakab) és a zilahi körletben a jelölt Szikszay Lajos (ellenjelöltje Gáspár Imre), kétségkívül győzni fognak. Az egyetlen szilágy-

Kitty tagadta mind kettőt, de senki sem hitt neki, s az egész dolog különös és érdekes rejtély maradt mindenki előtt.

Mind Grahamné, mind Isabella jól tudták, hogy Kitty vonakodása elmenni velők a mennyegzőre onnét származott, hogy a kocsi előállása előtt kevéssel tudta meg történetesen, hogy Bruce ur nem fog részt venni a kirándulásban; s miután azon vallomást kicsikarták tőle, hogy mr. Bruce, az est egy részét a háznál töltötte, tehát azon nagyon természetes következtetést vonták, hogy a szerelmesek között valami félreértés történt.

Isabella arra igen jól ismerte Kitty gondolkodási módját, hogy sem azt elhigye. hogy egy imádról, kit láthatólag nagyra becsült, önként lemondjon és azt is látta, hogy az érzékeny szívű lányka minden vonatkozást a hitlenre nagyon kerül.

Ebből azt lehetett volna következtetni, hogy rokoni szeretet s természetes gyöngéd érzés arra ösztönzi Isabelát, minden példálódzást egy ily fájdalom tárgyra abban hagyja; de ez nem úgy történt; mr. Bruce s különösen eltűnése napontai beszéd tárgyát képezte, s a legkisebb szóváltás vagy vitaközlés alkalmával közte, s Kitty közt, ez utóbbit szerelmi történetére tett éles és gunyos megjegyzéseivel mindig elhallgatta. Kitty ilyenkor Gertrudhoz menekült, elbeszélte neki keserű megpróbáltatását, igénybe-

csóhi körlet az, mely nemzetiségi-párti jelöltet állított föl Papp György személyében.

Borsod megyében a szirma-bessenyői körlet nagyon kellemetlen meglepetést okozni az ellenzéknek. Ez a körlet eddig mindig függetlenségi pártit választott, de most kétségtelen, hogy a szabadalvú párt jelöltje Bay Barna szolgabíró fog képviselővé megválasztatni.

Szolnok-Doboka megye szabadalvú párti bizottsága f. hó 6-án tisztelettel a dócsi választókerület jelenlegi képviselője gr. Teloki Domokosnál, felkérvén őt újabb a jelöltséget elfogadására. A gróf elfogadta a jelöltséget, megjelent választók között, s elmondta programbeszédét. Sz. Somlyón a szabadalvú párt képviselőjelöltje Teleszky István június 19-én vasárnap fogja programbeszédét megtartani.

Bauszner Guidó, a szent-ágoti nagyszínki választókerületet képviselője, pünkösd másodnapján igen jeles beszédrel számolt be választóinak.

Gömör megye rimaszombati körletben a kormánypárt jelöltje Fáy László. A rimaszéki körletben a kormánypárt jelöltje Török Sámuel.

Az ugodi körletben Fenyvessy Ferencz tegnapi kezdte meg körúját s mindenütt nagy rokonszenvvel találkozik.

Egerben Szederkényi Nándort kiáltották újra jelöltté. A szepesszombati körletben Mariássy Aladár ismét kiküldöttök jelöltté. Veszprém megye zirci körletében Hunkár Sándort kiáltotta ki jelöltté, a ki pártoknyíll álláspontot foglal ki.

A felső-őri körlet volt képviselője Ernusz Kelemen beszámoló beszédét tetszéssel fogadták s a jelöltséget újabb fölajánlották neki.

Tisza László beszámoló- és programbeszéde. (Tartotta Tordán jun. 12-én.) (Vége.)

Örömmel üdvözlő azt hiszem mindenki, ki a katona beszállásos eddigi terhes módját ismeri, hogy e nyugtató a hozott törvény erejénél fogva a családok megszabadulnak.

A József-megyei, s a legmagasabb követelményeknek megfelelő állat-gyógyintézet épületeinek emelése, valamint a miniszterelnöki palota és az egyes miniszteriumok elhelyezése szolgáló épületek állandósítása oly módon eszközöltettek, hogy e miatt az országos pénztára újabb teher nem hárul. Az állandó országház kiépítéséről is gondoskodott az országgyűlés, s így nem lesz többé ok a korszak költővel panaszkodni, hogy országunk nincsen háza.

De mindezeknél sokkal szembezőköbb, a kedvező pénzügyi helyzet helyes felhasználása útján a jelen többség és kormányának tulajdonított nagy javulás, mely anyagi államháztartásunkon sok tekintetben mutatkozik. A jelen kormány megalakulásakor átvett 63 milliónyi deficit 27 millióra apadt, s így évente már is legalább 36 millió kíméltük meg. Valtóra felvett függő adósságaink, melyek veszélyeztetették államháztartásunk létét, is, nemcsak ugynevezett járadékköszönőkké cseréltettek ki, melyek tökéletes visszafizetése időköz közt nincs; de legközelebb, mint ezt tisztelt választóim igen jól tudják, a 6%-os aranyjáradék törvények, 4%-os aranyjáradék-kötvényekkel cseréltettek ki. Ma a conversio által az ország évi 2 millió kiadásától szabadult meg, mi a deficitet ismét nem csekély mértékben csökkenti. A conversio-nak azonban nem ebben fekszik szerintem a fő eredménye, hanem azon a finansziális világban, még alig ismert nagyszámú bizalom-nyilatkozatban, mely szerint Európa pénzpiacai Szent-István bírdalának, mely tőlők 160 milliót kért kölcsön, 4000 millióval is nagyobb összeget ajánlottak, igen fényesen hazudolva meg mindazon, csakis a közvélemény félrevezetésére szántott alitásokat, melyek az ellenzék padjáról a világ fájdalom tettetett javeszéköl hangján hazánk tönkreteljesítéséről, s anyagi pusztulásunkról oly vak, merőben s merem mondani hazafiatlanul éreztettek szélnek.

Ezen ügygyel kapcsolatosan kötelességem.

vette részvétét, s nem csak nyájás ki-hallgattatást nyert nála mindig, de felvidult, s erőt gyűjtött a többi keservek elviselésére.

És Gertrud, ki őszinte részvéttel viseltetett a szegény lányka iránt, kinek érette kellett oly kegyetlen csalódáson átmenni, s kinek lehangoltsága, s szomorú arca élenként árultak el mély fájdalmát, nem kímélt semmi fáradságot, hogy felvidítsa őt.

Idejének nagy részét most is legdrágább, s legjobb barátjének, Emiliának szentelte.

De Emilia nem volt legkevésbé is önző, s magába vonult. Ha feje nem fájt s testileg jól érezte magát, szívesen látott minden látogatót, ki társaságát felkeresni óhajtott, s még a kisé vad, zabolátlan Fanni sem tartotta magát soha toladokónak, ha bement hozzá, oly édes mosolylyal fogadta őt Emiliát, oly élesen tűrte könnyelmű szeszélyeit.

Ez okon alig lehetne feltenni, hogy Kitty ki lett volna zárva Emilia vendégszerető szobájából, különösen, miután Emilia valóban bámulatos éleselműséggel észrevette, hogy a lányka többé nem oly derült kedélyű s elégedett, mint az előtt volt, s ezért igényt tarthat jószágára.

(Folyt. köv.)

nek tartom elmondani nézetemet azon váddal szemben is, hogy a kormány könnyelműen a kamattérher leszállítását a tökéltartozás szaporítása útján, vagyis a jelen javulását a jövő veszélyeztetésével eszközölte. Miután a töké visszafizetése, mint érinteni bátor voltam, soha nem követelhető, s annak megterítése csak azon esetben állhatna elő, ha az országra nézve kedvező lenne; ez tehát a jövőnek bajt nem okozhat, míg 2 millió megtakarításának hasznát ő is érzendi, ezen vádnak legkisebb értelme nincsen.

Ha mindezekhez hozzávesszük adminisztrációnknak megindított szervezését, — honvédségünknek szellemi emelkedését, a népnevelésre hozott nagy áldozatokat, a mezőgazdaságunk körüli észszerű kormányintézkedéseket, a vasúti hálózat országos szervezését és a helyi érdekű vasutak építetéről szóló törvényt: — azt hiszem, az ország örömmel, a törvényhozás működésében résztvevők pedig nyugodt tudattal tekinthetnek a lefolyt három évre vissza, s nem szorul bővebb magyarázatra az, miért támogattuk a kormányt, mely óriási nehézségekkel küzdve, ezeket nemcsak kezdeményezte, de erősen létesítette is.

Miután azonban az önk szónoka szíves volt azt is kijelenteni, hogy választó-körletünk legalább egy részének megítéslő óhajtása az, hogy e körletet a jövő országgyűlésen is én képviseljem, engedjék meg, habár hosszú multam már magában véve kezeség lehet önöknek a jövőre nézve, engedjék megmondanom, hogy nyilatkozhasam egyes függőben levő kérdésekről, s netaáni megválasztatásom esetére, az ezek körül követendő eljárásomról is leplezetlen őszinteséggel halgatva azon igen fontos s mások által sokat emlegetett kérdésekről, melyek a jövő hongyűlésen elő sem fordulhatnak.

Legelőször is ki kell jelentenem, hogy a hazában fejlődni kezdő azon irány ellenkezik meggyőződésimmal, mely, mint azt az újabb időben igen sokszor halljuk, ugyanis iparos, kereskedő, földművelő, talán ügyvédi és doktori pártokat is akar teremteni, melyek magukat a parlamentben is érvényesítsek.

En azt hiszem, tisztelt választók, hogy midőn az 1848-iki törvényhozás bölcsessége az addig egyes törvényhatóságokat képviselt követeleket országos képviselőkké változtatta, kitéjezte már azt is, hogy a képviselőnek feladata nem az egyes érdekeket, hanem az ország, a haza érdekeinek egyetemét képviselni, s az osztály és foglalkozás közti mind-nem különbség nélkül, az egész jólétre törekedni.

Igéretem, hogy mint az ország szabadalvú párt tagja, mint eddig, ugy ezental is, hiven s tanterületlenül képviselendém választókerületem érdekeit; de ezt is csak az általános, az országos érdekek keretében, és soha nem az általános előmenetel kárára, vagy a haladás akadályoztatására, mint tölem lelkes választó körletem soha nem is kívánt.

A következő országgyűlésnek valószínű teendőire vonatkozólag ki kell határozottan jelesenem, hogy a három éves ülésszak öt vagy több évre való megnyújtásához én segédkezem nem nyujtok, mert miután a népképviselőlet komolyan veszem, hogy a képviselő küldő kifolyása legyen, erős meggyőződése az, hogy nem lenne helyes az utastási joggal bíró választóktól megvonni azon jogot, hogy a kötelességük körül netaáni megelégedezést képviselőjükkel legalább egyszer minden évben éreztethessék elégedettségüket s a hanyag, vagy talán épen hibahagyott képviselőt hon teledve, válaszhasannak mást, ki célzatainknak jobban megfelel.

A nagyon sokat emlegetett közigazgatási reform kérdésében a törvényhatósági önkormányzatnak, a tisztviselő választásának vagyok tanterületlenül hiven, meg levén győződve arról, hogy minden munitcipium sokkal helyesebben, sokkal jobban tud az illető állomásokra választani saját fiait közül, kiknek multját, jelenét körülölr ismeri, mint a kinevező miniszter, ki csak is másoknak, bízott egyetlen egyénekre a szemével nézhetve a jelöltek, még gyakorabban tévedhetne, nem is említem, hogy ez intézkedés által a törvényhatóságokban a partok változó uralmát egyesek korlátlan zsarnoksága, nepotizmusa váltotta fel. Megjegyzem azonban, hogy a közigazgatási hivatalok bizonyos fogik való állandósításának, mely a nepotismust s a pártidűhöt fékezze, ellensége nem, a kvalifikáció felállításának pedig feltétlen barátja vagyok.

E tárggyal kapcsolatosan felemlitem, hogy meggyőződéseim szerint a tisztviselőnek, még az államnak is, különösen az alóbbi tokuának szárandó anyagi helyzetén segíteni kell, de segíteni — még mindig deficittel küzdő állam-pénztárunk mellett — csakis ugy lehet, ha közvetve az egyének számát, a megmaradiakat, kikre elkerülhetetlenül szükség van, oly anyagi helyzetbe hozzuk, hogy őket hivatalos kötelességük fáradsáttalan teljesítésében, a családjuk részére elkerülhetetlenül szükségeseknek megszerezése miatti aggodalom többé ne gátolja.

Elkerülhetetlennek hiszem a főrendiház szervezését. E kérdésben azonban a legnagyobb óvatosságot fogom szem előtt tartani, mert habár a főrendiház jelen alakjában fenntarthatlan is, igen figyelniük kell, nehogy feladatának a rohanva baladás ellensúlyozásának s a politikai nemzet magyarsága biztosításának az új kevésbbé felaján meg.

Az életnek meg nem felelő községi törvényeknek helyesebb alapokra való fektetése törekvéim egy-egy nevezetesebb pontját képezi. Mint eddig, ugy ezután is őszinte törekvé, sem tárgya lesz az, hogy törvényhozásunk módra s tettei — hazánk nagy jellegének compromittálása nélkül mind inkább meggyőzzék nem magyarsájk honfarsaitunk arról, hogy boldogságunk csak velünk egybeforrva érhető el, s hogy maga a jólét s szellemi szabad fejlődésük — milyennel más államban idegen ajkúak sehol nem bírnak — győzze meg őket arról, hogy velünk itt élők s halmik nemcsak kell, de ez reájuk nézve a legnagyobb szerencse.

A vasutak államosítása s ez uton a kivitelünket annyira gátló magas tarifáknak a kormány közvetlen ellenőrzése és rendezése alá helyezése, oly szükségét képez, melynek létesítéséhez segédkezőt teljes meggyőződésből fogok nyujtani.

A jövő hongyűlésnek feladata lesz okvetlenül az ipartörvény revidiója. E kérdéssel tüzetesen foglalkoztam s meggyőződéseimből eredő kötelességemnek fogom tartani, a helyett, hogy mások példájára tetszetős ptykés kortes-dictiókat tartanék e tárggyról, teljes erőmből oda hatni, hogy a nékili, hogy a szabad mozgást annyira gátló és magát rég tőlét ezérendszerhez visszatérnénk, a szorgalmas, értelmes kézműiparos védelmezessék meg a gyakran iparilag tudatlan és képzetlen nagy töke tulkapásai ellen, s az ipartársulatok, szövetkezetek helyes szervezése, s azokbari indokolt figyelem, valamint az oly égető szükségét képező iparosnevelés útján, teremtessek egy, hazai viszonyainkban gyökerező egészséges ipar, és értelmes, vagyonos iparos közönség.

Miután, fájdalom, a hazáját védetlenül hagyja nem akaró józan ember a jelen európai viszonyok közt, az állandó hadierő beszüntetéséről vagy csak kevesebítéséről is nem szólhat, ha csak délibábot nem akar kergetni: főtörkevésem e kérdésben csak oda irányulhat, hogy mi egyfelől az elkerülhetetlen kiadások meg ne tagadtassanak, mert hiszen az eddigi nagy áldozatokkal létesített épületek betetőzetlenül hagyva észszerűen nem lehetne, — addig másfelől a közös hadseregnek eddig annyira dívtos, nem a dolog lényegére, hanem csak a külsőségekre vonatkozó, s így meddő sok kérdéstől az ország megkímélte.

Az adófejtésről illetőleg azon nézeteket fogom támogatni, melyek célja az, hogy a direct adók emelése nélkül lehessen az államháztartásra szükséges összeget kellő mértékben előteremteni; más szóval, hogy ezen összegek mentől nagyobb része az indirect adók útján szerzettessék be, mivel ezeket csak az fizeti, ki az illető cikket használja és mindenki, csak azon arányban fizeti, melyben azokkal élni akar.

Különb finansziális emelkedésünket, és a deficitről való végleges megszabadulást nem látom meg több megtakarítás útján elérhetőnek, mert e téren a lehetőség határáig mentünk, sőt hiszem, hogy anyagi emelkedésünknek, egyik főfeltétele épen az, hogy menekülve a kizárólag ficsális nézetektől — mint ezt a törvényhozás már meg is kezdte — gazdaságunk s iparunk érdekében, az eddigieknél nagyobb áldozatokat is hozunk, mert hiszen vetniük kell, hogy arathassunk. Főterkevésem leendő az adókezelés egyszerűsítését és javítását sürgetni, mert meggyőződése az, hogy jelenleg is nem maga az állampénztárába tényleg befolyó adó, hanem meg sokkal inkább az annak kezelése körüli eljárás, a folytonos bizonytalanság és azon számtalan visszalés teszi az adózókra nézve a terhet majdnem elviselhetlenné, melyet egyes lelketlen közegek, különösen vidékeken az értelmetlenebb adófejtések jóhiszeműségével visszafizelő, oly gyakran s a jelenlegi rendszer mellett csaknem utólrérhetetlenül elkövetnek.

Igazságszolgáltatásunk terén még igen sok a teendő. Haladnunk kell itt is előre, de nem tagadhatom, hogy itt talán bizonyos visszalépések is szükségesekké válhatnak. Elmaradtasságunk tudatában alkottunk egyes törvényeket hazánk viszonyait s jogfelelőnyünk történetét a sietségben kissé szem elől tévesztve, más európai államok példájára, ugy, hogy azok hazai viszonyainknak az életben meg nem felelnek s károsoknak mondhatók. Ezek okvetlenül viszonyainknak megfelelő módosítását igényelnek.

Közlekedési teendőinket illetőleg, a mondatokon kívül óhajtom a törvényhatósági közmunkálgynék célszerű rendezését, a jövő legtöbb feladatának tekintem azonban vízi utbólózatunk megalkotását, hogy végre használjuk fel gazdasági felvirágzásunk ezen határozott segédőrtását, mely az olcsó szállítás által egyedül biztosíthatja nyereségének versenyképességet a világpiacokon, s folyóinkat valahára ne csak az általunk okozott rengeteg károkról, de jötelemnyeiről is ismerjük. Megjegyzem, hogy ellensége lennénk e téren minden imott-amott, felmerülő egyes munkálatoknak, mert mellőzhetlen feltételek tekintem az országos vízhálózat előleges megalapítását, és egy oly központi közeg megalkotását, melynek kezébe az összes vízüépítészeti szálak összefolyván, ez irányban meg legyen mentve az ország azon veszélyektől, melyeket a vízbizabályozás terén nagyrészt az egyetemes szabályozási terv hiánya s az elszigetelt, egymásról való alapos értesülés nélkül különböző s néha egymás iránti ellenséges indulat működő társulatoknak elszórt munkássága okozott.

Hogy mezőgazdasági és más anyagi érdekeink újabb tetemes beruházásokat igényelnek, ezt márt fennebb érintem. Közlekedési országgyűlésünk iránt fonálló követelés, az uszora megszüntetését törvényhozásilag eszközölni.

Nagy mértékben érzem magam is az uszora megakadályozásának szükségét; szokott őszinteségemmel nem hallgathatom el, azonban, hogy e bajnak tiltó törvény útján való orvoslását igen nehéznek tartom. E baj csakis olcsó hálói létesítésével és szerintem a kis és legkisebb birtokokra nézve csak az által lesz orvosolható, ha oly intézkedéseket igyekszünk talán törvényes, de még inkább társadalmi uton életbeléptetni, hogy a tulajdonos rövid idejű kölcsönökét kaplasson eladó, de épen a kellő perczben jó áron el nem adhatott lábas jószágára, vagy készen fekvő gabonájára is, a mi egyszersmind a pontos adófejtésnek is legnagyobb kezesége lenne.

Ha végre megemlítem, hogy óhajtom, hogy az országgyűlés ülésszakai rövidébb ideig tartva, a kormánynak teendőik előkészítésére s a folyó ügyek elintézésére meg legyen azon ideje melyet a parlamenti ülésszakok hosszúsága miatt eddig majdnem mindig nélkülözött: körülbelül elmondtam nézeteimet azon sarkalatos kérdésekről, melyekkel a jövő országgyűlésnek bízottan foglalkoznia kell. És ha még megemlítem, hogy szeretett választókerületem, e hazafias város és ennek hozzá fordult egyes választói érdekében is hiven igyekeztem megtenni mindazt, a mi tölem kitelhetett, megköszönve, hogy szükségteim, értelemmelküli megbízásokkal kedves választóim soha sem terheltek: nem marad egyéb hátra, minhoogy ismételtlen hálás köszönetet mondjak a multért, s jövőre kérjem a bizalmat, melynek megelémlni lesz ezután is életem legtöbb törekvése.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. június 15.

Helyi hírek.

— **Br. Kemény Gábor** miniszter, ki mint a ref. egyházkerület gondnoka, a közgyűlésre jött be Kolozsvárra, a tegnapi estin vonattal hagyta el városunkat. Vele távozott képviselője-lőtünk **H e g e d ű s S á n d o r** is. A vasúti indó-ház tele volt notabilitásokkal, kik kitűnő vendégeinket kísérték ki.

— **Nemzeti színház.** Részben az esős, hideg idő miatt, mely elveszi az ember kedvét a szabadban való sétálástól, részben azon okon, mert a ref. egyház gyűlésére sokan vándoroltak be mindenfelől, a színházban tartott előadások mostanában igen látogatottak voltak. Csupa új arca páholyokban és zártkörűeken egyaránt. A hangulat élénkebb, derültebb s a mikén a hosszú téli időny alatt már félig fáradt kolozsvári közönség alig mosolyog, a művészi élvezetere vágyó vidéki vendégek mulatnak jól, hallgatolag. Legelőkeltebb hatást Sardou vigjátéka „Vál-junk el” keltett. Szacsvayné asszony élénk, ügyes s az utolsó felvonásban igen sikerült játéka. Gyenes értelmes s helyenként kiválóan igaz és értelmes előadása sok tapsot nyert. Sőt mu-lattak Mátrai uran is, ki olyan mesterségesen tanár francia uracs vala, oly szörnyű gúnc-akat engedett meg az arcának, melyet se elő, sem festett képen nem látott még emberi szem. Nem csoda! Olyan vidám vala a hangulat, hogy még Szacsvayné asszony jól is rogtatta a vacsorát, egész lelkesültséggel süttögt a vidéki vendégeink egymásnak: „nézd csak igazi csirkecsenyét eszik s igazi salátát! s igazán eszik.”

— Tegnap a „Kisasszony feleségemot” adták. Palmai asszony ma is, mint máskor, rendkívül kedves Marjollette volt. Vidám, s vidámságot keltő a játékban s a mit dicsérrel jegyzünk meg, énekeiben is díszrelebb. Utóbbi időben sok szabadsággal énekel. Nem csupán azon ki-csattanó hangokat értjük, melyeket recitációknál használt s melyek inkább sikoltásszerű beszél-getések voltak, sem mint kottából énekel zenei termékek — de a taktus nyitói alól is nem egyszer emancipálta magát. E hibába minél ke-velebb esett tegnap, sőt helyenként igen szépen énekel, kivált az első felvonásbeli ke-dves dalt („a rozskák között”) valamint a máso-dik felvonás románát (Mangold szerencsétlen ese-tél a kutyánál). Dicsérrel szólhatunk még a ka-rokrol, melyek ügyesen voltak begyakorolva és vezetve is. Ma Mukányi adták s közelebből — egy pár nap múlva, mint a Fővárosi Lapokból értesülünk — a nyári színi idény bezáratik. Valószínűleg a Bercsényi Béla „Váltó”-ja lesz az utolsó előadás.

— **A városi bizottság** pénteken, 16. hó 17-én s esedeg folytatódott a következő napon mindenkor délután 3 órakor a városi ház szobá-jában közgyűlést tart. A tárgysorozat köve-tkező: 1. Szentesteti törvények bejelentése. 2. Legelőkeltebb köszöntőnyilvánítás a trónörökös menyegzője alkalmából intézett feliratra. 3. Belügyministeri leiratok: a) az 1881. évi városi költségvetési előirányzat jóváhagyása; b) Bán István volt mezei rendőrfőnök nyugdíjaztatása tárgyában. 4. Bejelentési és nyilatkoztatási hiva-tal szervezése tárgyában előterjesztés a tanács részéről. 5. Ka'onai beteg lovak számára való istálló építése tárgyában előterjesztés, szakos-ztályi véleményével. 6. A közgyűlési terem új berendezése, szellőztetése, esetleg megnagyobbi-tása, valamint a városi ház kiépítése tárgyában előterjesztés, a közmunkabizottság véleményével. 7. A számvevőszék jelentései: a) szegények pénz-tára, b) az árverésztár, c) a kutyatár, d) az irodai szerek 1880. évi kezeléséről. 8. Köz-kutak felállítására és vízvezeték tárgyában elő-terjesztés, az egészségügyi és rendészeti szak-osztály, valamint a tanács véleménye kíséreté-ben. 9. A közigazgatási bizottság jelentése a múlt év második feléről. 10. Az I. és II. szak-osztály javaslatai: a) a Szamosmart megerősí-tése, b) a cukor-, kávé- és sörfogyasztási adó kezelésének átvétele, c) mértékhatóságok elhiva-tal számára helyiség építése, d) a vadászati jog bérletének bérleendés iránti kérelme, e) a cukorgyár-féle teleknek állami javítottatás szá-mára való engedése és végül f) a helyettes köz-gyám jutalom iránti kérelme tárgyában. 11. Új községi népiskola felállítása tárgyában elő-terjesztés az iskolaszék részéről, a pénz- és tanügyi szakosztályok véleményével. 12. A ko-lozsmonostori alapítványi uradalom kérelme mar-torosi munkások költségeihez való hozzájá-rulása tárgyában. 13. A Tauffer-híd melletti kur-taszappanvezetési városi közhely megvásárlása iránt Kővári Mihály ügyvéd ajánlata, a tanács véleményével.

— **Az erdélyi városi önkormányzat** mehé-szege-re, mintaméhesét valószínűleg csak a jövő 1882. évben leendő képes felállhatni, addig is azonban az egyet tagjai, valamint nem tagok-na is, a méhészet iránt érdeklődő közönségnek különféle legalkalmasabb méh-lakok s méhészeti eszközök igazgató alelnök Voith Gergely házson-gárdi méhtelepén (görögtemplom-utca 8. sz. a.) f. hó 16-án és 19-én a délutáni órákban fognak bemutatni. — Az erdélyi városi önkormányzat egyet igazgató választmánya.

— **A kolozsvári „Hilaria” dalegyet** f. hó 19-én, vasárnap az „Újvilágban” következő műsorral tartja meg az idei II-ik rendezés, zártkörű tánczezel egybekötött dalestélyét: Nyi-tany. Salamon János népzene-kara által. 2. „Da-lár induló.” Erkel Ferencz-től. 3. „Falu végén kurtá foresma.” Vuchásk K. P.-től. 4. „Csata előtt.” Liszt Ferencz-től. 5. „Az éj.” Schubert-től. Férfi négyes. 6. „Népdalok.” — átirat — Stö-ger Béla egyetli karnagy-tól. 7. „Egyveleg.” Beil Venczeltől. 8. Záradék. Salamon János ze-nekara által. A meghívók szétküldtek ugyan, ha azonban olyanok, kik arra igényt tartanak, tévedésből nem kapták meg, sziveskedjenek id. Prohátsky J. ur b. monostor-utczai titkoltében je-lentkezni. A rendezőség mint eddig, úgy most is arra törekszik, hogy a dal művelése által a t. közönségnek minél élvezetesebb estélyt sze-rezzen.

— **Nyilvános köszönet.** „A kolozsvári bölgyek filológylete” alapítókének gyarapításá-sa tks. Orbán József ur f. hó 17-én ajándékozott, ezen szives adományért fogadják az egyet nevében forró köszönetünket. Kolozsvárt, 1881. jún. 15. A választmány.

— **Új tudorok.** Egyetemünk bölcsészet-karánál, Fodor Ferencz és Schar-schmied Gyula egyetemünk kitűnően végzett növendékei, továbbá Ormándi Miklós és Demeter Károly tanárok, ma avattattak tudorokká.

— **Időjárás.** Euró-pa-ban: a nagy lég-nyomás (762—765) a kontinens nyugati és dél-nyugati telében, a depressió (755) Oroszország délnyugati részében van. Németországban külön-böző irányú gyenge szeleknél az idő változó, száraz, kissé melegebb. Hazánkban: Több-nyire nyugati, részben déli és délkeleti csende-sedő szelek mellett a hőmérséklet valamivel, a légnyomás is főlebb szálltak, az idő változó, tel-hőzet mellett olykor napos, hűvös, kevesebb helyi esőkkel. — Kilátás a jövő időre: Hazánk-ban: Általános lassu derülést, melegebb, szél-csendesebb időt várhatni. Helyi esők gyéren le-hetnek.

Hazai hírek.

— **Ö Felsőke** részvét stírgényei gr. Ká-rolyi István özevgyéhez. A F. L-ban olvassuk: Gróf Károlyi István elhunytá után a legelső tá-virattal, mely a melyen sujtott özevgyhez érkezett, ö Felsőke akirály küldö, mely következéleg hangzik: „Ama pótolhatatlan veszteség alkalmá-ból, mely nagyméltóságod, boldog emléktérjé-nek gyászos elhunytá által érte, fogadják magam és a királyné bensős és őszinte részvételének nyil-vánítását. Ferencz József.” E stírgényt vasárnap délelőtti 11 óra 35 perczkor adták föl Bécsben. Ugyanaz órában még két távirat érkezett az ud-vartól az özevgyhez. Az egyik ez: „Ö Felsőke a király megbízott, hogy nekéd és családodnak legmagasabb részvétét fejezzem ki, férjed elhunytá alkalmából. A boldogult mindenkiné tiszteletét kívirta érdemei és nemes jelemai által. Ö Fel-sőke átérzi fájdalmát a szenvedett csapás miatt, mely téged ért s legkegyesebben osztozik abban. Orsz. Béla.” A másik pedig így hangzik: „Ö Felsőke a királyné értesítve fájdalmas veszte-ségedről, általam biztosít bensős részvételről. Fesz-tetich Mária.” A király személyes stírgénye ma-gyar, a másik kettő német nyelven van szerkesztve.

— **A magyar tud. akadémia** II-ik osztályának tegnapi ülésé előtt gr. Lönyai Meny-hért elnök teljes ülést hívott egybe, melyben fájdalommal jelenté id. gróf Károlyi István, az akadémia első aladitójának, s az igazgatótanács tagjának halálát. A veszteség fölött a tegnapi ülés jegyzőkönyvében adott az akadémia fájda-lmának kifejezést a gróf özevgyéhez” rész-vétirattal intéz s emlékbeszéd tartására. Jpolyi Arnold püspököt kéri. Az elhunyt temetésén kitűltetés képviseli az akadémiát Pauler Ti-vadar alelnök részét alatt. A II. osztály ülésén Pauler Tivadar elnököl. Első felolvasó Károlyi Árpád megválasztott levelező tag volt, ki szék-foglalóján „Illésbázy István felségértéztési póré-ról” érkezett, helyreigazítva Istvánfi, a bírós-ág elnökének erre vonatkozó adatait. Utána Venczel Gusztáv olvasott egy részt „az európai vasutllgy fejleményei a magyar magánjog szem-pontjából” című dolgozatából. Ezzel az ülés véget ért.

Vegyes hírek.

— **Hétszerezes vőlegény.** Mit indiai lapok jelentik Gondál fejedelem e hónap folya-mában hétszerezes lakodalmat ül, s hét egymás-tán következő napon ugyanannyi leányt, orszá-ga nagyjainak gyermekeit vezető oltárhoz. Hogy a hét menyasszony kőzt irigyeskedés ne támadjon a fejedelem mind a hétnek teljesen egyforma ékszereteket vett és egyforma ruhákat adott aján-dékba. A hét menyecske lakosztályának beren-dezése is egészen egyforma lesz. A hét meny-asszony közül még egyik sem haladta meg a tizenötödik életét.

— **Újabb amerikai kopáló.** Tanner babérai nem hagytak aludni egy Grixom János nevű amerikait, a ki most hasonló feladatra vál-lalkozott. Grixom, ki mintegy 40 éves, 190 font nyom, Chicagóban május 28-án kezdett meg egy 45 napra tervezett kopáló tourt. A tizen-harmadik napon már 19½ fontot veszített súlyá-ból. Víznel egyebet nem vesz magához s csak keveset jár ki a szobából, Testének hőmérséke 98½ fok Fahrenheit szerint, ütere 72-öt ver-percenként s tüdje 24-szer vesz lélekzetet. Kül-lőben jól érzi magát s nagyban bizik a „vál-lalat” sikerében.

— **A tizenharmadik apostol** Brige sziléziai faluban nem rég tolvaj járt a templom-ban. Az éjjeli őr gyertyafényt látott a templom-ban s fölkelte a se-lyestest, a ki hevenyében össze-gyűjtött egy sereg fejszét, vasvillás embert, a kikkel együtt bement a templomba a tolvaj keresése végett. De hiába keresték a tolvaj, se-hol sem volt. Ekkor az egyik vasvillás meglük-

te társát s azt sugta neki: Nézd, az egyik apos-tol inog! Egy másik pedig elkíáltá magát: „Hi-szen tizenhárom apostolt látok, a tizenharmadik-nak sipka van fején!” A tolvaj volt a tizenhar-madik apostol, ki mikor a fejszerek zajtát hal-lotta, a szőszekre inenn pedig a szőszék felett álló apostolok közé szökött. A tolvajt azonnal lo-szállították magas állásáról.

— **Mikor Skoda** tanár előzt 10 év-vel leköszönt tanári állásáról, mindenki csodálko-zott, mert testileg és szellemileg teljesen ép volt. De Skoda jobban tudta mint bárki, hogy szív-baja öt tovább képtelenné tette állásának betöl-tésére. — Ennek daczára azonban, csak két évi-vel előzt hagyott fel kiterjedt orvosi gyakorlatá-val, s ez bizonyítja, hogy a szenvedő emberiség iránt mily melegen s szeretettel érzett. — Mikor betegivel bánt, akkor úgy le tudta győ-zni minden érzelmét, hogy olyan hideg és érzé-ketlen volt, mint a gyógyítás tudománya maga. Egyik orvos, ki halgatója volt, a következő je-lenetet beszéli el, mely az egyetem kórházában történt: a teremben síri csúnd uralgott, mialatt Skoda előadását tartá, nyugodt, szentelven hang-ján, melyen a megindulás legkisebb rezdülése sem volt érezhető. Beszédét csak egy mellbeteg nehéz sóhajai, köhögései zavarták meg. Skoda egy szivbetegé alyan ül, s a bölcs megdöntheti len logikájával fejtegeti és bizonyítja, kitűnő-ben, mint bármelyik elődje, hogy a hangokból és nyöszörgésekből, melyeket az orvos a beteg szivétől mellén hall, olyan biztosan megállapí-thatja a sziv baját, betegeségének változását, mintha késsel kezében minden szövetét egyen-kint boncolgatná szíjjel; mitűn egy órán ke-resztül folytatta értekezését, hozzá fordul a be-teghez, s így folytatja szavait: „Ami e beteget illeti: lltó ere nagyon kicsi; vékony, fonalszerű, alig észrevehető, hideg, ragadós izadtság ver ki homlokán, a szemek megfűvesednek, a léleg-zet már alig észrevehető... a beteg megszünt élni.” Ugy volt. Végtelen nyugalma hozta őt azon hirbe, hogy szivtelen ember, ami azonban valóban s ezt bizonyítja már az a tény is, hogy Skoda csak azért hordott ötven évvel előzt divatos özőnvis ruhákat, mert szabója, ki ver-le deakkorában jót tett, másfélét készíteni nem tudott. Egy alkalommal, mint udvari orvos meg-hivatott udvari ebédhez. A tudós régi szabású egyszerű fekete kabátban jelent meg. A vendé-geket fogadó udvari hivatalnok megjegyezte: „De tanár ur, felvehetett volna egy frakkot.” — „Jól van” — válaszolt nyugodtan Skoda — „majd haza köcsöm, és elküldöm frakkomat az udvari ebére.” Midőn Rokitsky meghalt, Sko-da a hernalis temetőben a Rokitsky sírja mel-lett vásárolt a maga számára is helyet, s azt kívánta, hogy halála után bensős barátja mellett nyugodjék.

— **Hírlapírók az Egyesült Államokban** 1880-ban megjelent az amerikai Egyesült Álla-mokban 962 napilap, 436 reggeli és 654 esti lap Napilapok kívül 682 lap hetekint, 44 ho-tenként kétszer, 39 hetekint háromszor és 138 vasárnapi lap. Német nyelven szerkesztett napilap megjelent 81, heti lap 111. Német és an-gol nyelveken kívül megjelent 6 francia, 2 cseh, 1 spanyol, és 1 norvég nyelven. A meg-jelent összes lapellendők száma a napilapok-nál 1,127,337,335, heti lapoké 216,763,880.

A

„Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Budapest, június 15. Albrecht fő-herczeg kíséretével együtt Miskolcra ide érkezett. Ma délelőtti szemlést tartott a fő-városi helyőrség felett. Holnap Pilis-Csab-ban összpontosított csapatok felett tartandó szemléjére utazik.

Konstantinápoly, június 15. A szultán torokloiban szenved. Baját a szul-tán gyilkosok pöréből támadt izgalom kö-vetkezményének tartják. A porta körirat-ban tiltakozik a tunisi bey intézkedése ellen, hogy külügyei vezetésével a fran-czia konzult birta meg.

Páris, június 15. A Tunisra kért póthitel megszavaztatott. A hadügyminis-ter jelenti, hogy a befolyás Tunisra és Algirban a rend biztosítva vannak.

Berlin, június 15. A birodalmi gyű-lés vita nélkül elfogadta az osztrák-ma-gyar kereskedelmi szerződést.

Pétervá, június 15. Ignatiwnak külügyérré nevezettségéről beszélnek, má-sok szerint Katkov proponálnának ez állásra.

Milán fejedelem megérkezett. Az in-dóháznál Vladimir nagyherczeg fogadta.

Deés, június 15. Szolnok-Doboka-megyében kormánypárti képviselőkül je-löltettek június 12-én: a deési választó-körletben gr. Teleky Domokos, a sza-mosújváriban Gajzágó Ferencz, a bethle-niben gr. Bethlen András, a nagyiklődi-ban báró Bánffy Dániel, a nagyilondai-ban Simó Lajos, a magyarlaposiban Boér Károly.

Ellenjelölt sehol. Ellen-zék még kevesebé. Választás napjára június 24-ke tí-zetett ki.

London, június 15. A hivatalos lap je-lenti, hogy a kormány Hamley vezérőrnagyot nevezte ki biztosul a Görögországnak átenged-tett terület kiszolgáltatása iránt kinevezett ellen-őrzési bizottságba és Ardagh őrnagyot a görög-török határ kijelölésére kiküldött bizottság tagjává.

Róma, jun. 15. A kamarallásban a ház nagy szótöbbséggel elhatározta a titkos száva-zást és 314 szavazattal 39 ellenében elveti Forti azon módosítását, hogy valamennyi nagykoru

olasz, kik politikai és polgári jogokat élveznek, választóképesnek nyilvánítsassék.

Budapest, jun. 15. Idősb Károlyi István gróf temetése a családi notabilitások és összes uradalmi tiszttség s roppant nagyszámu közönség részvétel mellett történt Főthom, hol a családi sirboltban tétetett örök nyugalomra.

Albrecht főherczeg ma nagy szemlélt tai-tott összes budapesti csapatok felett a vérmézőn.

József főherczeg az országos iparegyesltet mai közgyűlésén elnököl. Érkezőekor és távo-zásakor lelkes éljenekkel üdvözlötetett.

Prága, június 15. Az összes hírlapok fel-szólítják a közönséget, hogy a trónörökösé sé-takozásai alkalmával tartózkodjék zajos tünte-tésektől, hogy ő fensége egészségi állapotának javulását ne akadályozza.

Pétervár, jun. 15. „Agence Russe” meg-czáfoja a hirt, hogy valamely hatalom meg fogja szállani Bulgáriát és kijelenti, hogy a berlini szerződést aláíró összes nagyhatalmak kölcsönös transectio által elősegítették megoldását. — Goresakov herczeg három hét múlva Wiesbaden fűrdőbe utazik.

Konstantinápoly, jun. 15. Tegnap cse-relték ki a görög török egyezség ratificalt pél-dányait. Orosz- és Franciaország képviselői, diplomatiai utasítás hiányában és az ügy végle-ges rendezését elvárva, külön jegyzőkönyvben jelentették ki, illető kormányuk beleegyezését. Rascon spanyol követ tegnap nyújtá át tunepé-lyes kihalgatáson megbízó levelét. Dufferin an-gol nagykövet ma érkezik ide. Megerőstíték a hirt, hogy a porta június 13-án köriratot intézett a külföldi képviselőkhez, melyben ismétli a tu-nisi kérdésben már közölt tiltakozását.

Bécs, jun. 14. Turkan bey elűnéséről jelenti a „Pol. Corr.” Konstantinápolyból, hogy Turkan Bey albaniai, s hogy a őt az alban liga emelte hatalomra, s ligával együtt megbukt; mert a szultán granuba vette, hogy Rómában titokban a liga mellett conspirált. Parancsot vett, hogy Konstantinápolyba jöjőn, s minden előlebb észrevette, hogy kegyvesztett a nélkül, okát sejtette volna. Száműzve Pekkébe, nem volt utiköltésége és e miatt Smyrnában partra szállt, hogy pénzt szerezzen magának. Szerencsétlenségére ez ugyan-azon időre esett, mikor Midhat basát elfogták. Ez utóbbi megkérdetve, hogy miért kérte a francia consul védelmét, eddig meg nem fejtett okból Turkan bey említésével válaszolt. Fz elég ok volt Turkan elfogatására, s sorsát az óta mély titok fedi.

Athen, jun. 14. Az epirusi hegyekből származó 300 török katona Arta helyőrségéből megszökött és Radhision felé vette útját.

Konstantinápoly, június 14. A „Pol. Corr.” jelenti, hogy a szultán néhány nap óta torokgyuladásban szenved, ezt az Abdul Aziz szultán gyilkossága feletti igazgatottság tulaj-donitják. Ruschdi basa kihallgatásának actái megérkeztek. A pestis teljesen megszűnt; a megtelepett kertletekben június 2-ika óta egy eset sem fordult elő.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTÉR.*)

Fontos gyomorhajban szenvedőknek! Schaumann Gyula gyógyszerész urnak Stockerauban.

Tisztelettel kérem nekem újból 12 doboz-zal az ön gyomorsójából küldeni. Felhasználok ezuttal az alkalmat önnek ezen határtalan jósa-gu szerér, a mely alapján megromlott emész-tő képességet szerveimnek tökéletesen helyre ál-lította — őszinte köszönetemet nyilvánítani. — Megújuló heveny gyomorhurutom a leghevesebb idegességgel szövetkezve, minden más szereknek ellen áll és csak az ön gyomorsójának volt a legkedvezőbb hatása úgy a nyálkásodás elhári-tása, valamint a fájdalom megszüntetésére néz-va és végül étvágyam emelésére, a mely ed-dig teljesen hiányzott.

Tisztelettel ön lekötöleztette

Huber auf Katzenstein es. k.

főhadnagy.

Katzenstein várkastély (Moran)

Kapható a készítő, gazdasági gyógyszerész-nél Stockerauban és Magyarország minden jó nevű gyógyszerüzaraiban. Ara egy doboznak 75 kr. Legalább is két dobozzal megrendelés utánvétel küldetik meg.

MATTONI-FÉLE

BUDAI KIRÁLY

KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás, Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerüzárban és ásványvíz-kereskedésben.

(147)

13—15

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi fele-lősséget sem vállal.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. ipar és kereskedelmi ministerium az 1881. évi június hó 3-n kelt 18956 szamu rendeletével a tordai kir. bika telepen egy új bika-borjuistálló építését 10.718 frt 38 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát fogantatásának biztosítása czéljából az 1881. évi június hó 22-ik napjának d. e. 10 órájára a megyei főispán ur ő méltósága f. é. 222 szamu megbízása folytán a torda aranyos megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatlak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 50%-nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiával inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szoban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Egy. Torda aranyosmegye m. kir. Építészeti hivatala.

Kelt Tordán, 1881, június 8-án.

(308)

1—3

RAPOLD FERDINAND

esiszoló-szerek gyára

Bécs, Margarethen, Pilgramgasse 20 ajánlja. naxos'esiszoló, fény-esiszoló szereit esiszoló-tarcsáit, esiszoló-vásznát, esiszoló-papírt, üveg-papírt, kes-takarítószert, takarító-posztóit, takarító-porát, fényesítő-folyadékát, aczel-fenő-anyagát, Olom-papírt, Czink-hamut, Píros-fényporát, fenőkőveit, tajték-kőveit valamint minden a köszörülés, fényelő-anyagokhoz tartozó szereit, aczel-vas, gránit, márvány és üveg felékhöz.

(304) 1—12

Dr. Lengils Fr.
NYIR-BALZSAMA.

Már maga a növényi nedv, mely a nyirből foly, ha annak törzsökét megszurják, emberemlékezet óta, mint legkittinőbb szé-pítőszer ismeretes; de ha a nedv készítő útátátáa szerint vegyi-űton balzsammá készítetik, még csak akkor nyer majdnem esó-dalatos hatást.

Ha például este ezzel az arcz, vagy más valamely hely megkenetik már a kövekező reggelen csaknem észrevehetlen pikkelyek válnak le a bőrről, mely ezáltal fényes, fehér és lágy lesz. E balzsam az arczon tá-madt ráncokat, himlkőket elsimítja, ifjú arczszínt idéz elő; bőrnek fehérséget, lágy-ságot és frissiséget kölcsönöz; eltávolítja legrovidebb idő alatt a szőpöket, máj-foltokat, anyajegyeket, orrvörösséget, atkát s a bőr minden tisztatlanságait.

Egy korsó ára használati útastással 1 frt 50 kr.

Valódiságában csak Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utca; Pozsonyban PISZTORY PELIX, Mihályi kapu; Temesvárott TARCZAY ISTVÁNNAL; Agramban SIGM. MITLBACHNÁL.

(125)

16—24

INGYEN

20 frt bevásárlás után

egy 1 frt 2 kros

legyező.

50% olcsóbban mint bárhol!!!

Csaknem INGYENI végeladás.

A CONCURRENCIA következménye mindig FELTÜNŐ OLCSÓSÁGRA akad. Külföldi és bécsi útazásomból visz-szatértem, legfőbb kötelességemnek tartom helybeli és vidéki igen becses vevőimnek tudomására juttatni, hogy bevásárlásom VARENSDORFBAN oly szerencsésen sikerült volt, hogy ott egyik a legelőkelőbb gyárosnál hírnevezetes nevem a Profétához annyira megtetszett, hogy képpé tett a világ minden része kereskedőivel versenyezni, hogy a nagyérdemű közönség e bámu-landó olcsóságoiktól meggyőződjék, az alatt megnevezett jegyzéket saját érdekükben egészen keresztül olvasni, kérve egysze-rmind magyar- és erdélyországi, úgy boszniai igen tisztelt vevőimet, hogy e vállalatomnál segédkezést szíves párt-fogása által nyújtani szíveskedjék, mert e nagyszerű gyári végeladásba azt akarom, hogy minden tisztelt vevőm részestüljön.

Melyek után maradok kittinő tisztelettel

EIBISCH R.,

vászon- és napernyő-raktára

a „PROFÉTÁHOZ“

Székesfehérvárott, palotakapu-utca.

INGYEN

40 frt bevásárlás után

1 kész karton-öltöny

szépen disztve.

Első feltűnő árjegyzék női divat-ruhakelmékből.		
	Ezelőtt	Most.
5000 r. legújabb divatu Suanetta schottisch kelme	—34	—14
3500 r. Marsales kelme minden színben	—58	—24
3500 r. legújabb divatu tiszta szőr milflör	—75	—33

Második feltűnő olcsó árjegyzék cretonokból és sefir-oxfortokból.		
	Ezelőtt	Most.
4000 r. legújabb divatu és legjobb mosó francia creton	—35	—15
3500 r. legfinomabb satén creton	—45	—20
2500 r. philadelphiai satén de mil-flör	—85	—27
4200 r. Mozambik Barresk minden színben	—65	—25
2300 r. valódi angol oxfort	—34	—15
3000 r. legfinomabb sefir	—55	—24

Harmadik bámulandó olcsó árjegyzék kanavász és gyolcsokból.		
	Ezelőtt	Most.
1 vég 30 r. 1/4 varensdorfi kanavász	6.50	2.85
1 vég 30 r. 1/4 legnehezebb való-di rumburger kanavász	11.50	6.95
1 vég 30 r. 1/4 varensdorfi kittinő pamutgyolcs	6.85	3.85
1 vég 30 r. 1/4 kittinő tiszta fehér czérsagyolcs	7.50	4.35
1 vég 32 r. 1/4 valódi sziléziai gyolcs	11.85	5.85
1 vég 30 r. 1/4 valódi creas vászon	13.60	5.95
1 vég 30 r. 1/4 val. Regenhart-féle creas	17.50	7.95
1 vég 30 r. 1/4 valódi creas vászon	19.50	9.95

Első leltári kivonat chiffonokból és fehér csinvatból.		
	Ezelőtt	Most.
1 v. 30 r. 1/4 P. chiffon	11.85	5.85
1 v. 30 r. 1/4 dupla R. chiffon	13.85	6.85
1 v. 30 r. 1/4 valódi rumburger chiffon	21.50	8.85
1 v. 30 r. 1/4 kittinő csinvat ágy-huzatnak	14.85	6.85
1 v. 30 r. 1/4 fehér csinvat (grádli)	14.50	7.50
1 v. 30 r. 1/4 egészen nehéz Molli-no Angin	14.50	7.35

Egészen leszállított árjegyzék !!asztalneműekből!!		
	Ezelőtt	Most.
1 db. 1/4 színes morva abrosz	1.20	.55
1 db. 1/4 valódi színes rumburgi abrosz	2.80	1.20

1 db. 1/4 valódi színes rumburger abrosz	3.80	1.80
1 db. 1/4 valódi rumburgi színes abrosz	6.50	2.95

következnek a fehérek,

	Helyett	Csak
1 db 1/4 fehér rumburger abrosz	2.40	0.95
1 db 1/4 fehér rumburger abrosz	2.90	1.50
1 db 1/4 fehér rumburger abrosz	6.50	2.50
6 db varensdorfi tiszta czérna-salvéta	2.60	1.45
6 db varensdorfi valódi damast	3.50	1.95
6 db fehér rumburger zsebkendő	4.80	2.25
6 db valódi rumburger salvéta	1.85	0.95
6 db fehér rumburger zsebkendő	3.50	1.85
6 db legfinomabb glas-patist ken-dő skatulába	1.55	0.55
6 db fehérítettlen törülköző	2.50	1.35
6 db fehérített damast törülköző	3.80	1.85

Különösen nagyon figyelemztetem a nagy-érdemű közönséget

fekete selyemre és fekete ternoimra,

	helyett.	Csak
1 r 1/4 Nobles selyem	2.50	0.78
1 r 1/4 legnehezebb Nobles selyem	3.90	1.70
1 r 1/4 legnehezebb grodenapi Fail	5.40	1.95
1 r 1/4 legnehezebb fekete grogrün Fail	7.50	2.40
1 r 1/4 fekete terno	1.60	0.65
1 r 1/4 legnehezebb alapin-terno	2.20	0.75
1 r 1/4 legnehezebb Ferdinand cloth-terno	2.95	0.95

Második leltári kivonat
gipür- és csipkefüggönyökből

	helyett	Csak
1 r valódi csipkefüggöny	0.50	0.25
1 r igen finom csipkefüggöny	0.65	0.30
1 r braziliai csipkefüggöny	0.85	0.45
1 r valódi gipür csipkefüggöny	1.78	0.58

harmadik leltári kivonat
paplanok és mádráczokból.

	Ezelőtt	Most csak
1 gyermek-paplan cretonból	0.90	
1 gyermek-paplan cahmirből	1.40	
1 1/4 karton-paplan	1.65	
1 1/4 karton-paplan	1.95	
1 1/4 török paplan	1.95	
1 1/4 török paplan	1.95	
1 1/4 bécsi piros paplan	2.40	
1 1/4 bécsi piros paplan	2.90	
1 1/4 cahmir paplan minden színben	2.95	
1 1/4 cahmir paplan minden színben	3.65	
1 Seegras matrác	4.50	

1 Afrik matrác	5.50
1 valódi lőszőr matrác	12.80

Hallatlan olcsón
!NAPERNYŐK!

	csak
1 párisi kiállítási milflör napernyő	0.70
1 párisi sötét színben milflör napernyő	0.85
1 pompás nagy napernyő bordorral	1.50
1 igen finom cloth ernyő	1.25
1 igen finom legnehezebb Levan-tin selyem ernyő	1.80
1 igen finom milflör gyönyörű ki-állítási selyem ernyő	2.95

Következik csaknem ingye-ni árjegyzék
fehérműekből készen.

	Ezelőtt	Most.
1 db női corzetta	1.80	0.95
1 db igen szépen disztett csipkével	3.50	1.75
1 db kittinő chiffon női-ing	1.95	0.95
1 db legszebb kiállított női-ing himzéssel	2.50	1.75
1 db férfi oxfort ing	0.58	
1 db kittinő angol oxfort vagy creton	0.90	
1 db fehér ing	0.90	
1 db sefir v. francia creton ing	3.50	1.65
1 db fehér madapolán ing	3.50	1.55
1 sziléziai alsó-nadrág	0.85	
1 amerikai bőr alsó nadrág	0.95	
1 francia vágású Köpper alsó-nadrág	1.20	

VÉGÜL.

		csak
1 csatos erszény		0.3
1 fehér jó chiffon gallér		0.1
1 pár gyermek-harisnya		0.8
1 penicinus kás		0.7
1 pár pompás női- v. férfi harisnya		0.24
	Ezelőtt	Most
1 egész grtr álland 3 darabból, gobellin terítő	24.50	8.90
1 grter pörvien terítő 3 darab	14.50	7.50
1 rőf $\frac{3}{4}$ széles lehető legjobb gyap- juszövet férfi-öltönyre	3.50	1.50
1 országos kiállítási kendő		csak .04

Legutolsó árjegyzék.

	Ezelőtt	Most
1 1/4 fekete nehéz terno-kendő se-lyem rojtjal	6.50	3.65
1 1/4 legnehezebb fekete terno-kendő	9.50	3.65

Legnagyobb raktár

KUFSTEINI HYDRAUL MÉSZ,

PERLMOOSI PORTLAND CEMENT,

SZÁRAZ és OLAJBA TÖRT FESTÉK,

LAKKOK, FIRNEISSOK, ECSETEK.

Továbbá az általános kedvelt

szobapadló lakkfesték

minden színben festésre elkészítve, melylyel a szobapadló legkönny-nyebben, olcsón egy behuzással egyszerre megfesthető és lakki-rozható.

Ezen festékből 6 nézűg méterre 1 kiló elegendő, gyorsan és biztosan szárad, fénye gyönyörű, tartóssága felülmúlhatlan, és bár-mely elegáns szalon díszére szolgálhat,

1 kiló bármely színben 1 frt 40 kr.

A mintaszínek kíváratra azonnal megküldetnek.

Használati utasítás.

A szobapadló vagy a fénymázolandó tárgyak alaposan megtisz-títandók s tökéletesen száraznak kell lenniük, mielőtt az első bekenés eszközöltetnék.

A fénymázolás egy erős bekötött sertecsettől történik s az olaj-lakkfestéket erős, szétörzölés által, oly higan kell felkenni, a meny-nyire csak lehet.

Oly szobapadlóknál, melyek már egyszer fénymázolva voltak, elég egyszeri bemázolás, új szobapadlók kétszerest igényelnek, — de az első bemázolásnak tökéletesen száraznak és keménynek kell lennie, mielőtt a második következhetne.

Szükség esetén az olajlakkfestéket csak lehetőleg kevés-terpen-tinolajjal szabad higitani.

A bemázolások 3—4 óra alatt folszáradnak, annál tartósabbak azonban, minél tovább hagyjuk száradni.

Ezen fénymázolt szobapadlók a mennyire lehet csak szárazon, lágy ronggyal, kivételes esetekben hideg vízzel tisztítandók.

Az olajlakkfestéket minden használat előtt az edényben jól föl kell kavarni.

Kapható logolesőbban

Gergely Ferencznél

(298) 3—10

Kolozsvártt, főtér 20 szám.

ERDÉLYBEN A LEGNAGYOBB

Alólirottak ajánljuk dúsan ellátott

SZALONNA

és

FÜSTÖSHUS

üzletünket,

a hol is kapható fehér, füstös, paprikás szalonna (Kaiserfleisch) császár hús, sonka, saját gyárunkban készült

friss olvasztott zsír
a legjutányosabb árban.

Vidéki megrendeléseket utánvét mellett pontosan tel-jesítünk.

Nagyobb bevásárlásnál árelengedés.

Benigni és Lászlótzky.

(382)

2—12

FÜSTÖS VAGY RAKTÁRA

G. L. DAUBE ET CO

közp. hirdetési irodája

a németországi és külföldi lapok részére

BÉCSBEN

és a bel és külföldi minden nagyobb városaiban

Átvessznek mindennemű jelentéseket a világ összes lapjaiba Szakiratokba, Naptárokrak stb.

Pontos elintézés. — Legolcsóbb szolgáltatással. Megbízásuknál a lehető legnagyobb engedmény.

(179) lapok névjegyzéke ingyen bérmentve. 13—*

INGYEN

60 frt. bevásárlás után

egy szőrszövet-

ruha.

INGYEN

80 frt. bevásárlás után

egy 8 frt. értékű

köpeny